EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

VOICES INTO ACTION

HÄÄLED TEGUDEKS

Raamistik õppurite ja perede sisukaks osalemiseks haridusalases otsustusprotsessis

TÕELISED EDUSAMMUD KAASAVATE HARIDUSSÜSTEEMIDE SUUNAS SAAVAD TOIMUDA AINULT SIIS, KUI ME ...

- **TUNNUSTAME**
- **KUULAME**
- **MÕISTAME**
- **VÕTAME TEGUDES ARVESSE**

... KÕIKI HÄÄLI

Õppurid ja pered mõjutavad harva nende elu otseselt puudutavaid haridusalaseid otsuseid, isegi kui neile antakse võimalus oma arvamusi klassis ja kogukonnas jagada.

Projekt **Hääled tegudeks** (Voices into Action - VIA) uurib viise, kuidas arendada haridusalase otsustusprotsessi puhul osalust suurendavat lähenemisviisi, mille keskmes on õppurid ja pered.

See hõlmab VIA raamistikku sisukaks osalemiseks kaasavas hariduses, mis on mõtlemist abistav vahend, milles kirjeldatakse praktilisi ja eetilisi kaalutlusi enne osalemist, selle ajal ja pärast seda.

Mis on „hääled“?

Õppurite ja nende perede väärtuste, uskumuste, seisukohtade ja vaatenurkade edasiandmine.

Mis on „sisukas osalemine“?

Õppurite ja perede hääle tunnustamine ja kaasamine **võrdse** ja **lahutamatu** osana aruteludesse kõigil süsteemi tasanditel. See hõlmab **aktiivse tegutsemise** ja **jagatud võimu** tagamist ideede algatamiseks ja otsuste mõjutamiseks.

VIA raamistik sisukaks osalemiseks kaasavas hariduses

VIA raamistik põhineb Laura Lundy (2007) arendatud laste osalemise mudelil.[1] See rakendab mudeli nelja mõistet „**ruum**“, „**hääl**“ „**publik**“ ja „**mõju**“ hariduse kontekstis ning laiendab seda lastele ja noortele lisaks peredele, võttes arvesse peamisi eetilisi kaalutlusi.

Poliitikakujundajad, koolijuhid, õpetajad ja teised haridussektori osapooled saavad kasutada VIA raamistikku selleks, et:

- **võtta otsuste tegemisel arvesse kõigi, eriti tõrjutud või tõrjutuse suhtes haavatavate inimeste hääli ja tegutseda nende alusel;**
- **arendada kõigi osapoolte suutlikkust (teadmised, arusaamad ja oskused) kuulata ja jagada oma häält;**
- **juurutada ja säilitada eetilist lähenemisviisi kõigis etappides (st ohutus, juurdepääsetavus, vastuvõtlikkus, erapooletus ja läbipaistvus);**
- **säilitada, hinnata ja jätkuvalt parandada erinevate osapoolte osalemist erinevates süsteemides ja kontekstides.**

VIA raamistik

Looge turvalised ja kaasavad võimalused häälte kujundamiseks ja väljendamiseks

- Minimeerige erapoolikut valikut, tagades tõrjutud rühmade kaasamise.
- Kasutage tehnoloogiat, põlvkondadevahelisi lähenemisviise ja valitsusväliste organisatsioonide kogukonnatööd.
- Pöörake tähelepanu juurdepääsetavuse, nõusoleku, ohutuse, arvamuse avaldamise õiguse ja teabe saamise õigusega seotud probleemidele.

Hõlbustage hääle vaba väljendamist valitud meediumis

- Arutlege teemadel, mis on sisukad, asjakohased ja kasulikud üksikisikule/grupile.
- Pakkuge kättesaadavaid ettevalmistavaid materjale ja asjakohast toetust, et suurendada osalemisvõimet.
- Pöörake tähelepanu muredele, mis on seotud haavatavuse, isikuandmete ja õigusega saada täiskasvanute juhendamist.

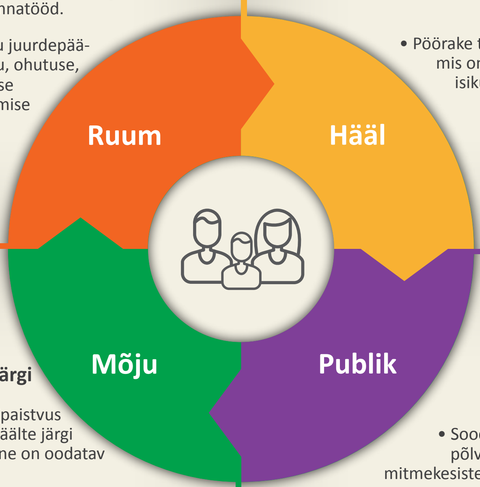

Tegutsege häälte järgi

- Tagage selgus ja läbipaistvus selle kohta, kuidas häälte järgi tegutsetakse ja milline on oodatav mõju.
- Andke kõigile osalejatele asjakohast tagasisidet ja kaasake nad hindamisprotsessidesse.
- Pöörake tähelepanu häälte võimalikule väärititõlgendamisele ja tahtmatutele tagajärgedele.

Kuulake hääli vastutustundlikult

- Soodustage ja väärtustage põlvkondadevaheliste ning mitmekesiste vaatenurkade panust.
- Tagage juurdepääs asjakohasele toetusele ja vahenditele, et mõista ja tõlgendada väljendatud seisukohti.
- Pöörake tähelepanu jõudude ebavõrdsele vahekorrale ja alateadlikele eelarvamustele.

Avage VIA veebikeskkond, et saada rohkem teavet projekti, raamistiku ja VIA veebipõhise tööriistakomplekti kohta, mis on interaktiivne ressurss, kus pakutakse teavet ja praktilisi näiteid:

www.european-agency.org/activities/VIA

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2022

[1] Lundy, L., 2007. '"Voice" is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child' *British Educational Research Journal*, 33 (6), 927–942. www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01411920701657033

VOICES INTO ACTION

ET

Kaasrahastanud Euroopa Liit

Rahastanud Euroopa Liit. Väljendatud seisukohad ja arvamused on ainult autori(te) omad ega pruugi kajastada Euroopa Liidu või Euroopa Komisjoni seisukohti. Euroopa Liit ega Euroopa Komisjon ei vastuta nende eest.